

Datum : 25 november 2025

Bezoekadres: de Rotterdam
Wilhelminakade 179, Rotterdam
Postadres: Postbus 6575
3002 AN Rotterdam

Betreft : Zienswijzenrapport OMV.24.12.00291

Aanleiding

Op 19 december 2024 is een verzoek om omgevingsvergunning ingediend voor een "rijksmonumentenactiviteit". De aanvraag heeft betrekking op de locatie Hang 18, 3011 GG, Rotterdam. Het betreft het verwijderen van diverse liturgische elementen uit het interieur van het gebouw. Het betreft een rijksmonument (monumentnummer: 532240).

Planologische situatie

De locatie is gelegen in het omgevingsplan gemeente Rotterdam. De gronden zijn aangewezen voor onder meer Centrum en Centrum - 6.

Werkzaamheden

Gezien de aanvraag en de bijbehorende stukken is het de bedoeling om diverse liturgische elementen uit het interieur van het kerkgebouw te verwijderen vanwege het onttrekken van het gebouw aan de eredienst en de gewenste verkoop ervan. Met name betreft het de altaren (celebratiealtaar, zijaltaar, Jozef-altaar, Maria-altaar), twee wijwaterbekkens, het doopvont en 12 wijdingskruisjes en apostellichten.

Procedure

Het plan wordt mogelijk gemaakt door een omgevingsvergunning te verlenen met toepassing van artikel 5.1, eerste lid, onder b, juncto artikel 16.58 en 16:79 Omgevingswet. In dat kader heeft het ontwerp van het besluit van 3 oktober tot en met 13 november ter inzage gelegen.

Zienswijzen en commentaar

Gedurende de periode van ter inzagelegging is op 4 november 2025 één (1) zienswijze ingediend namens het Cuypers Genootschap.

De zienswijze is tijdig ingediend, zodat reclamant in zijn zienswijzen ontvangen kan worden.

Hieronder volgen de letterlijke tekst van de zienswijze en de reactie daarop.

Zienswijze

Inhoud van de zienswijze:

"Bij deze reageert de Stichting het Cuypersgenootschap, een landelijke monumentenorganisatie, op de ontwikkelingen rondom de voormalige St. Dominicus- of Steigerkerk, Hang 18 in Rotterdam. Het voornemen bestaat om het kerkgebouw om te bouwen tot museum. Van 3 oktober tot en met 13 november 2025 ligt er een ontwerp-omgevingsvergunning voor het verwijderen van liturgische elementen ter inzage. Met deze brief reageren wij op de stukken.

De Steigerkerk behoort tot de belangrijkste naoorlogse religieuze monumenten in Nederland. Het gebouw is onderdeel van de slechts zeer beperkte selectie naoorlogse rijksmonumenten zoals aangewezen door de Minister van OCW. De kerk is ontworpen door het architectenbureau Kraaijvanger, in goed overleg met een aantal toonaangevende beeldende kunstenaars. Het gebouw is tot op heden zeer gaaf behouden en te beschouwen als een Gesamtkunstwerk.

Uiteraard juichen wij een maatschappelijke herbestemming van het gebouw toe. Door de kerk om te bouwen naar een museum blijft de maatschappelijke waarde van het monument behouden. Tegelijkertijd is het van groot belang om juist bij de ombouw naar museum in te zetten op een maximaal behoud van de monumentale waarden. Het is onjuist om erfgoed aan te tasten om erfgoed te kunnen tonen. Wij constateren dat er op dit moment nog geen enkel (openbaar) ontwerp is voor de herontwikkeling. Het is dan ook zeer voorbarig om nu al diverse zaken uit de kerk te slopen, een ingreep die schade toebrengt aan het gebouw en ook de waarde van het Gesamtkunstwerk vermindert. Door onttrekking uit de eredienst, heeft het voormalige kerkgebouw geen religieuze bestemming meer. Wij willen u dringend verzoeken om voorlopig nog geen ingrepen te doen in het gebouw en te wachten tot er een duidelijke visie is op de herontwikkeling van de kerk. Bij de herontwikkeling is het van het grootste belang om het unieke karakter van het monument zoveel mogelijk te handhaven.

Met onze zienswijze sluiten wij nadrukkelijk aan bij het heldere advies van de Rijksdienst Cultureel Erfgoed en uw eigen gemeentelijke adviescommissie. Het is ongewenst om als gemeente Rotterdam – één van de grote monumentengemeenten van ons land – deze zwaarwegende adviezen te negeren. Indien de vergunning wordt afgegeven, is de kans groot dat we bij de rechtbank beroep zullen aantekenen.

We verzoeken u dringend om het voorgenomen ontwerpbesluit te heroverwegen. Uiteraard geven wij graag een nadere toelichting op deze brief.”

Reactie:

In de wetgeving is een bijzondere positie voorbehouden aan kerkelijke monumenten. Er wordt in gesteld dat een omgevingsvergunning voor een rijksmonumentenactiviteit alleen wordt verleend als de activiteit in overeenstemming is met het belang van de monumentenzorg en dat het bevoegd gezag moet beoordelen of met de beoogde activiteit de monumentale waarde in stand blijft. Tegelijkertijd geeft de wet aan dat als een rijksmonumentenactiviteit betrekking heeft op een als rijksmonument beschermd kerkelijk monument als bedoeld in artikel 1.1 van de Erfgoedwet, het bevoegd gezag geen beslissing neemt dan na overleg met de eigenaar.

Voor zover het daarbij gaat om een beslissing waarbij wezenlijke belangen van het belijden van de godsdienst of levensovertuiging in dat monument in dat geding zijn, kan het bevoegd gezag alléén beslissen in overeenstemming met de eigenaar. Indachtig de negatieve adviezen van de commissie voor Welstand en Monumenten en van het ministerie Onderwijs, Cultuur en Wetenschap is met de aanvrager hierover een inhoudelijk gesprek gevoerd. Door de aanvrager is aangegeven dat het niet kunnen verwijderen van liturgische elementen betekent dat het kerkgebouw niet kan worden herbestemd.

Bij onderhavige aanvraag is het relevant dat deze zich beperkt tot een aantal specifiek benoemde onderdelen van het gebouw, waarvan gemotiveerd wordt aangegeven dat ze een

wezenlijk belang vertegenwoordigen voor het belijden van de godsdienst. De aanvraag betreft daarmee niet de verwijdering van *alle* voor de monumentenbescherming van belang zijnde samenstellende onderdelen van de kerk. Per object zijn de achtergronden van de gewenste verwijdering gemotiveerd en worden reparatievoorstellen gedaan voor de vrij te komen bevestigingsplekken van de liturgische elementen. In en aan het gebouw zullen ook onderdelen behouden blijven die blijvend verwijzen naar de oorspronkelijke functie en medebepalend zijn voor de monumentale waarde.

De gevraagde vergunning betreft het verwijderen van een aantal specifiek voor de liturgie en geloofsbeleving van belang zijnde onderdelen van het gebouw. De verwijdering wordt in de aanvraag gemotiveerd vanuit de bij de katholieke kerk geldende Codex van het Canoniek Recht.

Uit de aanvraag en het naar aanleiding daarvan gevoerde inhoudelijk overleg met het bisdom Rotterdam is gebleken dat het bisdom op basis van het canoniek recht gehouden is over te gaan tot verwijdering van de aanwezige gewijde en liturgische onderdelen uit het gebouw en daar vanuit dat recht toestemming voor vraagt. Met het bisdom is uitgebreid overleg geweest over welke onderdelen in de kerk kunnen blijven en welke om liturgische redenen verwijderd moeten worden.

Ons college heeft hier begrip voor en constateert dat de aanvraag handelt om specifieke elementen die van wezenlijk belang zijn voor het belijden van de godsdienst en waarover volgens de wet overeenstemming moet worden bereikt. Wij stellen daarbij de cultuurhistorische waarde van de in aanvraag omschreven elementen als onderdeel van het beschermde rijksmonument niet ter discussie. Deze waarde is in beide uitgebrachte adviezen helder omschreven.

Ons college heeft in het kader van de gevraagde vergunning en verwijzend naar artikel 16.58, lid 1 en 2 van de Omgevingswet de afweging gemaakt om, gezien het gestelde in de wetgeving en de specifieke aanvraag, het belang van de eigenaar en dat van de godsdienstuitoefening in dit geval zwaarder te laten wegen dan dat van monumentenzorg. Dientengevolge is besloten om de gevraagde vergunning te verlenen.

Daarbij is in ogenschouw genomen dat de aanvraag betrekking heeft op alléén die onderdelen die een wezenlijk belang vertegenwoordigen voor het belijden van de godsdienst. En dat er voor de locaties van de te verwijderen onderdelen afdoende reparatievoorstellen worden gedaan, indachtig het monumentale karakter van het gebouw.

De herbestemming van het gebouw zelf maakt geen onderdeel uit van deze aanvraag. Deze stap daarvoor is volgens de vertegenwoordigers van het bisdom nodig om de overgang van een sacraal naar een profaan gebouw mogelijk te kunnen maken. Hoewel de specifiek voor de geloofsbeleving gewijde onderdelen zullen worden verwijderd, blijven de algehele monumentwaarde, het architectonisch ontwerp, de ruimtelijke beleving, de materialiteit van de gebouwdelen en de daarin toegepaste kunst en de samenhang tussen binnen en buiten, herkenbaar aanwezig. Onverlet de vanuit erfgoedperspectief logische gedachte om zoveel mogelijk bestaande elementen – waaronder de klokken- in en aan het monument te behouden, bieden wij met deze vergunning ruimte om deze in verband met de liturgische betekenis te laten verwijderen. Daarbij laten wij het aan de aanvrager of deze in de verdere uitvoering gebruik wenst te maken van deze mogelijkheid, dan wel bereid is om met enige

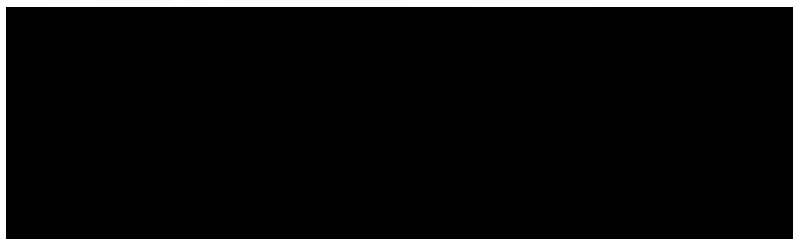
inspanning sommige van deze elementen in een profaan gebruik toe te staan en daarmee de cultuurhistorische betekenis te behouden.

Conclusie

Gelet op het voorgaande wordt besloten:

- de zienswijze ongegrond te verklaren;
- de omgevingsvergunning te verlenen

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Rotterdam,
namens deze,
concerndirecteur Stadsontwikkeling,
voor deze,

afdelingshoofd Bouw- en Woningtoezicht